

Seat No.	
-------------	--

**B.A. (Part - I) (Semester - I) (CBCS) Examination,
November - 2019**

ECONOMICS

Indian Economy (Optional) (Paper - I) (DSC - B3)

Sub. Code : 71230

Day and Date : Thursday, 14 - 11 - 2019

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- i) A person cannot fulfill his basic needs in his income is known as _____.
 a) Absolute Poverty b) Only Poverty
 c) Relative Poverty d) Hungriiness
- ii) In the concept of Inclusive growth _____ factors are included.
 a) Education b) Health
 c) Environment d) All
- iii) India ranks _____ in the population considering world largest population.
 a) 1st Rank b) 2nd Rank
 c) 3rd Rank d) 4th Rank
- iv) Mahatma Gandhi National Employment Guarantee Scheme (MGNREGA) was started in the year _____ in India.
 a) 1986 b) 1996
 c) 2009 d) 2016
- v) Banking & Insurance business is the part of _____ sector in India.
 a) Primary b) Service.
 c) Secondary d) None of the Above
- vi) First industrial policy was declared in _____ after independence in India.
 a) 1956 b) 1951
 c) 1950 d) 1948

P.T.O

- vii) Indian population was 102.70 crore as per _____ Indian census.
a) 2001 b) 2021
c) 2011 d) 2010
- viii) As per the report of Human Development _____ country is first rank holder in World.
a) Denmark b) Netherland
c) Norve d) Australia
- ix) Willingness & ability to work at prevailing wage rate is known as _____
a) Employment b) Un-Employment
c) Seasonal Un-Employment d) Poverty
- x) India is a mixed economy where _____ sectors are working together.
a) Socialism & Autocracy b) Capitalism & Socialism
c) Democracy & Socialism d) Capitalism & Democracy

Q2) Write Short Notes. (Any Four) :

[20]

- a) Human Development Index.
- b) Indicators of Sustainable Development.
- c) Types of Unemployment.
- d) Occupational Structure of Population in India.
- e) Causes of income inequality in India.
- f) Indian Economy & Inclusive Growth.

Q3) Explain the Major features of Indian Economy at Independence of India. [10]

OR

What is Poverty ? Discuss the various causes of Poverty.

Q4) Explain the Problems & Remedies of Regional Imbalance in India. [10]

OR

Explain the Features of Indian Population.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील आकडे प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. [10]

- i) एखादी व्यक्ती आपल्या उत्पन्ना मधून जिवनावश्यक गरजांची पुर्तता करू शकत नसेल तर त्यास असे म्हणतात.

अ) निरपेक्ष दारिद्र्य	ब) फक्त दारिद्र्य
क) सापेक्ष दारिद्र्य	ड) भुक्त
- ii) सर्वसमावेशक विकास या संकल्पनेत घटकांचा समावेश होतो.

अ) शिक्षण	ब) आरोग्य
क) पर्यावरण	ड) वरील सर्व
- iii) लोकसंख्येच्या संदर्भात भारताचा जगात क्रमांक आहे.

अ) 1 क्रमांक	ब) 2 क्रमांक
क) 3 क्रमांक	ड) 4 क्रमांक
- iv) महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी योजना वर्षी पासून भारतात सुरु झाली. (मनरेगा)

अ) 1986	ब) 1996
क) 2009	ड) 2016
- v) बँकिंग आणि विमा व्यवसाय क्षेत्राचा हिस्सा आहे.

अ) प्राथामिक	ब) सेवा
क) द्वितीय	ड) वरील पैकी नाही
- vi) स्वातंत्र्यानंतर भारतातील पहिले औद्योगिक धोरण या वर्षी जाहिर झाले.

अ) 1956	ब) 1951
क) 1950	ड) 1948
- vii) जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या 102.71 कोटी झाली.

अ) 2001	ब) 2021
क) 2011	ड) 2010

- viii) मानव विकास अहवालानुसार हा देश जगात प्रथम क्रमांकावर आहे.
- अ) डेन्मार्क
 - ब) नेदरलॅण्ड
 - क) नॉर्वे
 - ड) ऑस्ट्रोलिया
- ix) प्रचलीत वेतनदराला काम करण्याची इच्छा व क्षमता असूनही रोजगार न मिळणे म्हणजे
- होय.
- अ) रोजगार
 - ब) बेरोजगार
 - क) हंगामी बेरोजगार
 - ड) दारिद्र्य
- x) भारतीय अर्थव्यवस्था मिश्र अर्थव्यवस्था असून त्यामधे ही क्षेत्रे एकत्रीत काम करतात.
- अ) समाजवाद व हुकुमशाही
 - ब) भांडवलशाही व समाजवाद
 - क) लोकशाही व समाजवाद
 - ड) भांडवलशाही व लोकशाही
- प्र.2) टिपा लिहा (कोणत्याही चार)**
- [20]
- अ) मानव विकास निर्देशांक
 - ब) शाश्वत विकासाचे निर्देशक
 - क) बेरोजगारीचे प्रकार
 - ड) भारतीय लोकसंख्येची व्यवसायाकडे विभागणी
 - इ) भारतातील आर्थिक विषमतेची कारणे
 - फ) भारतीय अर्थव्यवस्था आणि सर्वसमावेशक विकास

प्र.3) भारतीय अर्थव्यवस्थेची स्वातंत्र्यावेळची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

दारिद्र्य म्हणजे काय? भारतातील दारिद्र्याच्या विविध कारणांची चर्चा करा.

प्र.4) भारतातील प्रादेशिक विषमतेची कारणे आणि उपाययोजना सांगा. [10]

किंवा

भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

❀❀❀